

درس یازدهم (بحران های زیست محیطی، معرفی و معرفی و معرفی)

هما در این درس با بحران های زیست محیطی ، بحران های معرفی - علمی غرب و همچنین با اصطلاحات پسماند و پسماند آشنا می شوید و در پایان این درس باید بتوانید :

- 1- بحران زیست محیطی را با شاخص های معین توصیف
- 2- نیازمندی های اساسی بحران معرفی - علمی غرب را تشخیص
- 3- پیشا مدرنیته را در واکنش به بحران معرفی غرب توضیح
- 4- بحران معرفت و پسا سکولاریسم را در غرب تشریح کنید .
- 5- ناتوانی معرفی غرب برای توجه - حضور اقتصادی و سیاسی خود در جهان را توضیح دهید .
- 6- پیامدهای افول سکولاریسم را در جوامع غربی شناسایی کنید

T.me/Ensaniaa

* محیط طبیعی که در آن زندگی می کنیم محیط زیست ما را تشکیل می دهند.

❖ کوتگی نگاه توحیدی به طبیعت:

- 1- طبیعت و هرچه در آن است از آیات و نشانه های حکمت و رحمت خداوند است.
- 2- همه ی موجودات متناسب با ادراک و معرفت خود به تسبیح خداوند مشغولند.
- 3- همه ی موجودات طبیعت به سوی خداوند بازمیگردند.

❖ کوتگی نگاه اساطیری به طبیعت:

- 1- طبیعت ماده خام نیست.
- 2- طبیعت علاوه بر ظاهر دنیوی از بعد ماورایی نیز برخوردار است.
- 3- برای تصرف طبیعت از نیروهای معنوی استفاده میکند.

T.me/Ensaniaa

❖ کوتگی نگاه فرهنگ مدرن به طبیعت :

- 1- طبیعت ماده خام و بی جانی است که مورد تصرف انسان ها قرار میگیرد.
- 2- انسان ها با تصرف طبیعت میتوانند تمام مسائل و مشکلات تاریخی خود را حل کنند.
- 3- نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه میداند و متناسب با غفلت از ابعاد معنوی تصرف در طبیعت را با روش ها و فنون طبیعی انجام میدهد.

❖ مشکل سرانجام ساز قرن بیستم:

مسئله طبیعت و محیط زیست است.

❖ مشکل طبیعت و محیط زیست ناشی از:

نوع برداشت انسان مدرن و فرهنگ غرب از عالم طبیعت است .

T.me/Ensaniaa

***بازآمد نگاه دنیوی انسان مدرن به طبیعت عبارتند از:**

- 1- انقلاب صنعتی
- 2- گسترش سریع صنعت و تکنولوژی

* انسان مدرن به دلیل اینکه نگاه دنیوی و سگولار به طبیعت داشت دیدگاه های دینی و و معنوی به طبیعت را کودکانه می دانست و تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش های طبیعی انجام می دادند .

انقلاب صنعتی پیروزی بر طبیعت را به انسان مدرن نوید می داد و مشکل محیط زیست از همین جا آغاز شد.

* شهرهای صنعتی اولین مراکزی بودند که با آلودگی محیط زیست مواجه شده اند.

[T.me/Ensaniaa](https://t.me/Ensaniaa)

*** آسیب های زیست محیطی بعد از انقلاب صنعتی عبارتند از:**

- 1- آلودگی هوا در اثر گازهای شیمیایی، ریزگردها و فلزات سنگین
- 2- تخریب لایه اوزون در اثر افزایش تولید گازهای گلخانه ای.
- 3- از بین رفتن منابع آب در اثر آلودگی آب های سطحی و زیرزمینی.
- 4- آلودگی دریاها در اثر عوامل فیزیکی و شیمیایی.
- 5- بارش باران های اسیدی در اثر آلودگی آب و هوا.
- 6- از بین رفتن مراتع، جنگلها و به دنبال آن جاری شدن سیل های خانمان برانداز.
- 7- گرم شدن طاقت فرسای بسیاری از مناطق و خشکسالی.
- 8- مسمومیت خاکها و تجمع مواد زاید تجزیه ناپذیر، سموم آفت کش، مواد رادیو اکتیو و پلیمرها.
- 9- تهی شدن منابع طبیعی تجدید ناپذیر به منظور استفاده روز افزون انسان معاصر.
- 10- در معرض نابودی قرار گرفتن حدود یک سوم از انواع جانوران و گیاهان روی زمین.

T.me/Ensaniaa

* بحران های زیست محیطی ابتدا بر مدار رابطه انسان با طبیعت قرار داشت اما به تدریج به حوزه روابط انسانی و اجتماعی نیز منتقل شد.

❖ آسیب های زیست محیطی واکنش های زیر را به وجود آورده اند:

- 1- کنفرانس های بین المللی که نتوانسته است از شتاب این بحران بکاهد.
- 2- اعتراض های مردمی که باعث ایجاد جنبش های اجتماعی جدیدی شده است. (طرفداران محیط زیست)

❖ چشم های اجتماعی بحران محیط زیست را ناشی از:

فرهنگ مدرن غرب و بسترهای معرفتی آن میدانند.

❖ ابتکاری که چشم های اجتماعی برای مبارزه با آسیب های محیط زیست ارائه داده اند مهارت است از:

بازگشت رویکرد معنوی به طبیعت.

T.me/Ensaniaa

رویکرد معرفتی (راه شناخت حقیقت) در قرون وسطی از عبارات بودند از:
کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا بود و عقل استدلالی و تجربه نادیده گرفته می شد.

رویکرد معرفتی (راه شناخت حقیقت) در دوره رنسانس:
استدلال عقلی و تجربی تنها راه شناخت حقیقت بود و وحی و شهود نادیده گرفته میشد.

رویکرد معرفتی (راه شناخت حقیقت) در قرن 19 و 20:
حس و تجربه تنها راه شناخت حقیقت بود.

* عالمان غربی در تمام دوران پس از رنسانس با خوشبینی نسبت به رویکرد معرفتی خود، به دنبال حل مشکلات پیش روی خود بودند.

T.me/Ensaniaa

★ هدف جامعه شناسان قرن 19:

آنها می خواستند حقایقی که پیامبران از طریق وحی بیان کرده بودند یا عالمان با استدلال عقلی به آن رسیده بودند را با حس و تجربه داوری کنند چون در آن زمان حس و تجربه تنها راه شناخت حقیقت بود.

★ کوتنگی توجه غرب برای حضور استعماری خود در جوامع دیگر:

- 1- ترویج معنای مدرن علم (تنها راه شناخت حقیقت حس و تجربه است)
- 2- القاء این مطلب به ذهن نخبگان که آگاهی و علوم جوامع دیگر غیرعلمی است و تنها راه پیشرفت و توسعه فرهنگ های دیگر پیروی از فرهنگ غربی میباشد.

*جامعه شناسی قرن 19 تنها راه شناخت حقیقت را حس و تجربه می دانست و آگاهی ها و علوم دیگر جوامع را غیر علمی و مربوط به دوران کودکی بشر می خواند .

T.me/Ensaniaa

زمان مواجه شدن روش‌شناسی قرن 20 با بحران:

- 1- آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش حس و تجربی در نیمه اول قرن بیستم.
- 2- آشکار شدن وابستگی علوم حسی و تجربی به معرفت‌های غیرحسی و غیرتجربی در نیمه دوم قرن بیستم.

آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش حسی و تجربی در نیمه اول قرن 20 موجب شد که:

- 1- علم از ارائه جهان بینی و داوری ارزشی دست بشوید.
- 2- روشنگری مدرن به مسائل و امور طبیعی محدود شود.

آشکار شدن وابستگی علوم حسی و تجربی به معرفت‌های غیرحسی و غیرتجربی در نیمه دوم قرن بیستم موجب شد که:

- 1- استقلال علوم حسی و تجربی مخدوش شود (علوم تجربی نیازمند معرفت‌های غیرحسی است).
- 2- پرسش از مبانی غیرحسی و غیرتجربی علم مدرن و مبانی رقیب شکل بگیرد.

T.me/Ensaniaa

***تاریخ امکان استفاده از مبانی مختلف:**

- 1- علوم حسی و تجربی با استفاده از مبانی گوناگون میتواند صورت های مختلفی داشته باشد.
- 2- علوم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست و تفسیرهای متناسب با فرهنگ های دیگر نیز میتواند وجود داشته باشد.

* پرسش از مبانی علوم تجربی غربی در واقع زیرسوال بردن لایه های عمیق و بنیادین فرهنگ غرب بود که موجب ایجاد بحران معرفتی و علمی غرب گردید.

ابعاد بحران معرفتی - علمی فرهنگ غرب مهارت‌انداز:

- 1- افول روشنگری و شکل‌گیری جریان های پست مدرن.
- 2- ناسازگاری بین ابعاد معرفتی - علمی با نیازهای اقتصادی و سیاسی جهان غرب.

T.me/Ensaniaa

❖ اصول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست مدرن:

روشنگری مدرن از قرن 19 حسی و تجربی بود اما با مشخص شدن این مطلب که علوم حسی و تجربی به معرفت‌های غیرحسی نیازمند است، هویت روشنگرانه غرب و هویت معرفت‌شناسانه غرب مورد تردید و انکار قرار گرفت و جریان‌های پست مدرن ایجاد شد.

❖ پسا مدرن:

دانشمندانی هستند که در اصل روشنگری مدرن تردید کردند از اصول جهان مدرن عبور کردند و به فراسوی آن نگرستند.

❖ ناکارگاری بین‌ابعد معرفتی - علمی با نیازهای اقتصادی و سیاسی جهان غرب:

فیلسوفان پسا مدرن زمانی در اصول فرهنگ غرب تردید کردند که سیاست و اقتصاد غرب جهانی شده بود و آنها میبایست این حضور جهانی خود را توجیه میکردند حال آنکه اندیشه‌های پسا مدرن فاقد این توانایی بود و همین امر موجب ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی جهان غرب با ابعاد معرفتی و علمی آن شد.

❖ فراتنگی که توان معرفتی برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی خود را نداشته باشد مانند:

حیوان فرتوتی میباشد که علاوه بر جثه عظیم خود به دلیل ناتوانی روحی زمین‌گیر شده است.

T.me/Ensaniaa

* سکولاریسم به ترتیب در حوزه هنر، اقتصاد، سیاست و علم وارد شد و آنها را دنیوی کرد. اما دین در فرهنگ عمومی جامعه غربی و در محدوده زندگی خصوصی آنان همچنان باقی ماند.

✱ آخرین گام تاریخی انسان غربی در فرهنگ مدرن:

- 1- دنیا گرایی و سکولاریسم بدون استفاده از پوشش دینی و قدسی.
- 2- مطرح کردن گرایش های رفتارهای دینی با توجیه و پوشش دنیوی.

✱ تصور غلط جامعه شناسان در مورد دین:

آنها گمان میکردند طی قرن بیستم دین از قلمرو فرهنگ عمومی جامعه غربی بیرون خواهد رفت.

✱ افول سکولاریسم یا پسا سکولاریسم:

طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه نگاه معنوی و دینی مجدداً به سطوح مختلف زندگی انسان بازگشت، این بازگشت که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است را به عنوان افول سکولاریسم یا پسا سکولاریسم یاد کرده اند.

[T.me/Ensaniaa](https://t.me/Ensaniaa)

❁ بهترین علت تکاوم باور دینی و معنوی در زندگی انسان:

- 1- انسان به طور فطری به حقایق ماوراء طبیعی نیازمند است.
- 2- یک فرهنگ علاوه بر نیازهای جسمی و دنیوی باید بتواند به نیازهای معنوی انسان نیز پاسخ دهد.
- 3- همانطور که بی توجهی به ابعاد دنیوی به بهانه رویکرد معنوی موجب بحران فرهنگی میشود بی توجهی به ابعاد معنوی به بهانه رویکرد دنیوی نیز نوع دیگری از بحران را به وجود می آورد.

❁ چگونه شکل گیری نیهلیسم:

- اصالت دادن به انسان دنیوی و انکار حقایق ماوراء طبیعی موجب شد که انسان نتواند به :
- 1- پرسش های اساسی وجود خود پاسخ دهد
 - 2- زندگی و مرگ را در درون فرهنگ خود معنا کند
 - 3- ارزش های حاکم بر زندگی را مشخص نماید به همین دلیل دچار ناامیدی، پوچ گرایی و نیهلیسم گردید.

T.me/Ensaniaa

*** حلت نرسیدن فرهنگ غرب به آرمان های انقلاب فرانسه: انکار حقایق قدسی**

* حقایق ماوراء طبیعی به پرسش های اساسی وجود انسان پاسخ می دهد.

* حقایق ماوراء طبیعی زندگی و مرگ را در درون فرهنگ معنا می کنند.

* حقایق ماوراء طبیعی ارزش های حاکم بر زندگی انسان را مشخص می سازد.

T.me/Ensaniaa

پیامد های گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی:

- 1- نخبگان برای جستجوی سنت های قدسی و دینی فعال شدند.
- 2- مهاجران ساکن کشورهای غربی که طی قرن بیستم جذب فرهنگ غرب شده بودند به هویت دینی خود بازگشتند.
- 3- بازار معنویت های کاذب مانند خرافه پرستی، شیطان پرستی و ... رواج پیدا کرد.

نتیجه گریز از سکولاریسم در جوامع غیر غربی: بازگشت به هویت فرهنگی و تاریخی خود

نتیجه گریز از سکولاریسم در جهان اسلام: بیداری اسلامی

[T.me/Ensaniaa](https://t.me/Ensaniaa)